gemeente Rheden

Raadsvoorstel

portefeuillehouder	begrotingsprogramma	draagt bij aan Global Goal(s)
Ronald Haverkamp	1 Economische ontwikkeling	11 Duurzame steden en gemeenschappen 15 Leven op het platteland 17 Partnerschappen om doelstellingen te bereiken

b en w-vergadering	agendapunt	bijlage(n) ter inzage
1 februari 2022	5	3

rol raad	soort document
Ter besluitvorming	Raadsvoorstel en -besluit

voorbereidende vergadering	agendapunt
8 februari 2022	

raadsvergadering	agendapunt
15 februari 2022	

onderwerp
Concept Recreatiezoneringsplan Veluwe; natuur beschermen én beleven.

INHOUD VOORSTEL
Instemmen met de verbeteringen van de Recreatiezoneringskaart Veluwe, die behoren bij het concept Recreatiezoneringsplan Veluwe van de provincie Gelderland. Deze verbeteringen zijn:

- het aanwijzen van een verandering van zonering van een deel van het Rozendaalse Veld naar zone B (matig intensief recreatief medegebruik);
- het gelijktrekken van een afwijkende zoneringsvlek in de Beekhuizense bossen. Dit betekent dit deel te veranderen van zone B naar zone C (rustig gebied met exentensief recreatief medegebruik);
- het gelijktrekken van ons eigendom op Landgoed Beekhuizen qua zonering met de rest van het landgoed, te weten zone B (matig intensief recreatief medegebruik);
- de zonering van Openluchttheater De Pinkenberg veranderen van zone C naar zone A (intensief recreatief gebruik).

Voor een visualisatie van de verbeteringen verwijzen wij naar bijlage 1.

1 Waartoe is het voorstel gedaan?

In de vergadering van 25 januari jl. heeft u kennis kunnen nemen van de brief die het college naar de provincie Gelderland heeft gestuurd (bijlage 2). Hierin staat een aantal verbeteringen die toegepast kunnen worden op de kaart die hoort bij de recreatiezonering voor de Veluwe.
De inkleuring van de zoneringskaart is gebeurd aan de hand van inventarisatie van het gebruik van de betreffende natuurgebieden in relatie tot het gewenste niveau van het gebruik.
Wij merkten dat ondanks de nauwkeurigheid die de provincie heeft nagestreefd er enkele zones waren ingekleurd die niet overeenkwamen met de betreffende zonering.

2 Aanleiding

In het kort herhalen wij hier de aanleiding. Voor de uitgebreide versie verwijzen wij naar de documenten die eerder zijn opgesteld.
De provincie Gelderland is gestart met de Recreatiezonering voor de Veluwe. De Veluwe is een Natura 2000 gebied en onderdeel van het Europees netwerk van beschermde natuurgebieden.

De Veluwe: één van de populairste Nederlandse recreatiegebieden waar velen van genieten. Dat heeft wel een keerzijde: recreatie legt flinke druk op de biodiversiteit[1] en de natuur is uit balans. Want levensgemeenschappen van dieren en planten worden verstoord door recreatie, verkeer en evenementen.
Behalve recreatiedruk zijn ook een te hoge stikstofdepositie en verdroging de oorzaak van de moeilijkhedenvan de flora en fauna. In dit voorstel gaat het om de balans van de natuur met recreatief gebruik.

Eén van de oplossingen van de negatieve gevolgen van recreatie is recreatiezonering. Dat moet zorgen voor een goede balans tussen natuur en recreatie, waardoor de kwetsbare Veluwse natuur wordt ontzien. Bij recreatiezonering wordt op een zoneringskaart in grote lijnen weergegeven op welke plek meer nadruk ligt op recreatie en op welke plek meer op natuur. Dat betekent niet dat er niet meer genoten kan worden van onze achtertuin, de Veluwezoom. Wel betekent dit dat er goed gekeken is naar de diverse plekken in de Veluwezoom, waaronder het Nationaal Park Veluwezoom.
De provincie en terreinbeheerders werkten daarin nauw samen.Veel provinciale informatie (het plan, de kaart en korte films) zijn te vinden via Recreatiezonering op de Veluwe - Sprekend Gelderland. NB: i.v.m. de grootte van het document kan dit helaas niet worden toegevoegd aan dit voorstel.

Het gebied dat de gemeente Rheden in eigendom heeft betreft het Rozendaalse Veld, Rozendaalse Zand en de Beekhuizense bossen. Zie de kaart met voorgestelde verbeteringen in bijlage 1.

Waarom willen wij een deel van het Rozendaalse Veld verkleuren van zonering A naar zonering B?
De faciliteiten die horen bij zonering A zijn niet aanwezig. In het document, pagina's 51-53, is meer informatie opgenomen over de mogelijkheden van het gebruik. In het kort: zonering A gaat er vanuit dat op de locatie een bezoekerscentrum of informatiepunt te vinden is en facilteiten als (startpunt van) routes, evenementen etc. De ingekleurde zonering A is dus niet representatief voor het Rozendaalse Veld; deze faciliteitein zijn niet aanwezig bij het Rozendaalse Veld, zone B is een beter passende categorie.

In Natura 2000 gebieden beschermen wij bepaalde dieren, planten en hun natuurlijke leefomgeving om de biodiversiteit te behouden en te verbeteren. Daar komen nog soorten voor die elders in Nederland zijn verdwenen en/of soorten waarvan de aantallen inmiddels zo drastisch zijn afgenomen, dat het moeilijk is om ze te behouden. Zone A strookt niet met de Natura 2000 instandhoudingsdoelstellingen voor dit gebied.
SOVON (Vogelonderzoek NL) heeft onderzoek hier naar gedaan (bron: Soortenherstel Programma Veluwe, Recreatiezonering Veluwe Broedvogels).

Vanuit Natura 2000 geldt dat zeldzame en kwetsbare vogelsoorten van het droge zandlandschap in stand moeten worden gehouden. Voor 7 soorten moet sprake zijn van een gezonde populatie in termen van kwaliteit en omvang nu en in de toekomst.
De (huidige) staat is voor 6 van de 7 soorten ongunstig. Er zijn ongezonde populaties met kans op uitsterven. De landschapstypen die op het Rozendaalse Veld voorkomen bieden potentie voor soorten. Er komen nog bijzondere broedvogels voor van open terreinen, waarvoor vanuit Natura 2000 een instandhoudingsdoelstelling geldt. Deze soorten zijn zeer kwetsbaar en gevoelig t.a.v. verstoring door recreatie. Het betreffen grondbroeders of ze zijn afhankelijk van het zoeken van voedsel op de grond. Deze soorten zijn zeker in de broedtijd extra gevoelig voor verstoring door o.a. loslopende honden.

[1] *Biodiversiteit in het kort: verscheidenheid aan soorten, levensvormen in een bepaald gebied. Nederland staat de natuur/ biodiversiteit aan alle kanten onder druk. Er is nog maar **15 procent over** van de oorspronkelijke planten- en diersoorten die wij in 1900 in ons land hadden. Ter vergelijking: het Europese gemiddelde ligt op 40 procent.*

Wat zijn de consequenties van de verandering in zonering?
Voor de gebruikers van het Rozendaalse Veld verandert er niet heel veel. Je mag er blijven wandelen, fietsen, met de hond wandelen etc. Bij de beschrijving van de methodiek past in de recreatiezonering van de provincie Gelderland in zone B geen hondenlosloopterrein. De Provincie geeft hier aan dat honden 'in principe' aangelijnd dienen te zijn. De vermelding 'in principe' heeft betrekking op reeds bestaande hondenlosloopgebieden en deze gebieden kunnen daarom, bij uitzondering(!), ook als zone B aangeduid kunnen worden en het blijft dus mogelijk honden los te laten lopen. De Provincie wijzen ons erop dat er wel gekeken moet worden welke mogelijkheden er zijn de verstoringen verder te beperken (bijvoorbeeld het aanlijnen tijdens het broedseizoen). Het Rozendaalse Veld wordt sinds jaar en dag gebruikt om de honden los te laten lopen. Dit gebruik strookt echter niet met de doelen die gelden t.a.v. biodiversiteit in een Natura 2000 gebied.

Waarom willen wij de afwijkende zoneringsvlek (A, zie bijlage 2) veranderen van zone A naar zone C? Het voldoet helemaal niet aan de criteria voor zone A, maar wel aan de criteria voor zone C. Dit deel van het bos is qua recreatieve voorzieningen gelijkwaardig aan het omliggende bos, die terecht als zone C is ingekleurd.

Waarom willen wij naar zone A (i.p.v. C) op de locatie van De Pinkenberg?
Het bezoek aan het Openluchttheater gaat gepaard met grotere aantallen mensen bij voorstellingen. Dit gebeurt overdag, maar ook in de avond, waardoor zone C én zone B niet van toepassing kunnen zijn. Hierbij blijven de Natuurbeschermingswet en Natura2000 van kracht.

2 Wat is het bestaand beleid c.q. kader?

- Natura2000 en Wet Natuurbescherming.
- Agenda Veluwe-op-1, waarvan de gemeente Rheden één van de partners is, heeft de kwaliteit van de natuur hoog in het vaandel staan en stuurt hierop ook aan via projecten. Denk aan bestemmingsmanagement, duurzame mobiliteit en poorten naar de Veluwe. Vanuit toerisme en recreatie willen wij de bezoekers blijven ontvangen, maar dat kan alleen als de natuur aantrekkelijk blijft om te recreëren en dat kan alleen als wij blijven werken aan de kwaliteit van de (samenstelling) van de natuur en een duurzame instandhouding.
- Beheervisie Rozendaalse Veld (2019).

3 Wat willen wij bereiken?

De gemeente Rheden wil dat het concept van de recreatiezoneringskaart Veluwe in overeenstemming is met het huidige gebruik van de gronden die bij de gemeente in beheer zijn.
Daarnaast betekent dit dat wij richting duurzaam gebruik van de natuur gaan. Maar ook dat leven bij ons aan de rand van het natuurgebied in stand blijft en fijn om te wonen en te werken.

4 Wat gaan wij ervoor doen?

Recreatiezonering B bij het Rozendaalse Veld betekent, zoals eerder beschreven, weinig veranderingen aan de verstoringen, terwijl herstel van natuurwaarden hard nodig is. Gezien de methodiek van zoneringen zijn wij het eens met de door de provincie voorgestelde zonering. Het terugdringen van de verstoring is van belang voor alle soorten. Wij hebben als terreineigenaar de verantwoordelijkheid om belangen goed af te wegen.
De op 14 december 2021 aangenomen motie 'Los, sociaal en betrouwbaar' geeft het college de opdracht het Rozendaalse Veld voor nu en in de toekomst te behouden als hondenlosloopgebied. Met verkleuring naar zone B blijft dit gehandhaafd.

Voor de afwijkende zoneringsvlek in de Beekhuizense bossen, adviseren wij de provincie Gelderland om deze qua zonering gelijk te trekken met de rest van de Beekhuizense bossen (zone C). Voor ons eigendom op Landgoed Beekhuizen adviseren wij de provincie Gelderland om deze qua zonering gelijk te trekken met de rest van het landgoed (zone B). Voor het terrein van het Openluchttheater De Pinkenberg adviseren wij de provincie Gelderland zone C te veranderen in zone A. Dit heeft te maken met het continueren van het huidige gebruik als openluchttheater, wat niet past in zowel zone B als C.

5 Wat zijn de financiële consequenties?
Aan het veranderen van de zonering zijn geen financiele consequenties gebonden. De uitwerking van maatregelen op termijn wellicht wel, doch nu niet van toepassing.

6 Wat zijn de risico's?
Niet van toepassing.

7 Wat is het draagvlak voor dit voorstel?
- De Geërfden van de gronden van Velp zijn geïnformeerd over het voornemen tijdens hun jaarvergadering in oktober 2021. Voor de Geërfden is de toegankelijkheid van het Rozendaalse Veld uitgangspunt. Dit komt, als gevolg van de recreatiezonering niet onder druk te staan. Het bestuur van de Geërfden kan zich vinden in de 'verkleuring' van zone A naar zone B.
- Het college van burgemeester en wetouders van de gemeente Rozendaal, op wiens grondgebied het Rozendaalse Veld ligt, geeft aan dat de gemeente Rheden en de Geërfden van Velp als eerste aan zet zijn om in de toekomst te besluiten of het Rozendaalse Veld blijvend als hondenlosloopgebied kan worden gebruik. Het college ziet eveneens graag dat er een alternatieve locatie wordt gevonden, voordat een besluit genomen wordt.
- De provincie Gelderland geeft aan de verbeteringen over te nemen, als de Gemeenteraad hiermee akkoord gaat

8 Hoe en met wie wordt er gecommuniceerd?
De provincie Gelderland ontvangt een bericht met het besluit van de gemeenteraad. Als de gemeenteraad instemt met de verbeteringen op de concept recreatiezoneringskaart voldoet een eenvoudige e-mail. Indien de gemeenteraad argumenten aanreikt waarop de gemeente Rheden anders besluit dienen wij een zienswijze in met daarop de gewenste aanpassingen. Het conceptplan Recreatiezonering Veluwe wordt op 17 februari a.s. vrijgegeven voor zienswijzen. Het college zal de gemeenteraad op 15 maart 2022 informeren over de ingediende zienswijze.

10 Wordt er een evaluatie uitgevoerd?
Er wordt door de gemeente Rheden geen structurele evaluatie uitgevoerd. Dit ligt bij de provincie Gelderland. Zij geven aan dat de voorgestelde inrichting van de zones niet in beton gegoten is, waardoor aanpassingen, mits onderbouwd, mogelijk zijn.

De Steeg, 1 februari 2022

Burgemeester en wethouders van Rheden,

Carol van Eert,
burgemeester.

Nadja Renkema,
secretaris.